Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

Szanowni Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce wyjątkowy, aż poczwórny numer naszego czasopisma. To była dla nas trudna, ale jedyna możliwa decyzja. Złożyło się na nią wiele czynników. Po pierwsze, niska aktywność publikacyjna członków SHP, o której wzmożenie regularnie apelujemy. Po drugie, pandemia koronawirusa COVID-19, która skutecznie spowolniła zarówno działalność redakcyjną, jak i funkcjonowanie całego naszego Stowarzyszenia.

Sytuacja ta skłoniła też Redakcję do podjęcia decyzji o przekształceniu „Hydrogeologii" w rocznik. Będzie się ukazywał jeden numer czasopisma podsumowujący każdy rok, począwszy od roku 2021. Mamy też zamiar nieco zmienić formułę czasopisma, by było ono atrakcyjniejsze dla praktyków hydrogeologii.

W niniejszym tomie znalazły się cztery artykuły problemowe oraz jeden tekst opublikowany w ramach praktycznego warsztatu hydrogeologa. Artykuły problemowe polskich autorów dotyczą zarówno aktualnej kwestii stref ochronnych ujęć wód podziemnych, stanowiących istotny element systemu zarządzania ryzykiem dostaw wody do spożycia, jak i jakości wód podziemnych w rejonach zlikwidowanych kopalń rud cynku i ołowiu. Interesujący jest także artykuł, który można zaliczyć do praktycznego warsztatu hydrogeologa, dotyczący współczynnika „C" oporu studni. Autor tego opracowania przedstawia genezę omawianego współczynnika i wskazuje na celowość jego wykorzystania przy kontrolowaniu stopnia uaktywnienia dopływów do studni.

W prezentowanym tomie zamieszczono także dwa interesujące artykuły przygotowane w języku angielskim z abstraktami w języku polskim. Pierwszy jest artykułem problemowym dotyczącym ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych węglowodorami w metropolii Kaduna w północno-zachodniej Nigerii, drugi zaś jest interesującym przeglądowym artykułem przedstawiającym w ujęciu historycznym ewolucję prezentacji wyników kartowania hydrogeologicznego – od prostych dwuwymiarowych przekrojów i map hydroizohips do trójwymiarowych skomplikowanych modeli. Autorem tego opracowania jest Nick Robins, redaktor naczelny książkowych wydawnictw IAH, w tym serii IAH Selected Papers. Publikacje te utrwalają dwujęzyczny i międzynarodowy charakter czasopisma, który – mamy nadzieję – będzie kontynuowany.

Niniejszy numer, analogicznie do poprzednich, zawiera także dwie rubryki informacyjne. Pierwszą poświęconą sylwetkom wybitnych seniorów polskiej hydrogeologii odznaczonych medalami „Zasłużony dla Polskiej Hydrogeologii", w której zamieściliśmy życiorysy trzech znakomitych: Aleksandry Macioszczyk, Bohdana Kozerskiego i Jana Dowgiałły. Niestety z tego znakomitego grona brakuje wśród nas profesora Dowgiałły, który zmarł 15 maja 2019 roku, mając 87 lat. Druga rubryka prezentuje sylwetki młodych hydrogeologów – laureatów corocznego konkursu „As Polskiej Hydrogeologii". W tym numerze przedstawiliśmy dwie laureatki: dr Ewę Kret – zwyciężczynię konkursu z 2016 roku, oraz mgr Joannę Czekaj laureatkę z roku 2017. Ubolewamy nad tym, że w ostatnich dwóch latach konkurs ten się nie odbył ze względu na brak zgłoszeń i liczymy, że zachęcą Państwo młodych adeptów hydrogeologii do ubiegania się o nagrodę w 2021roku.

Nowością w naszym czasopiśmie jest inauguracja cyklu prezentacji międzynarodowych i ważniejszych krajowych projektów dotyczących gospodarki wodnej ze szczególnym uwzględnieniem problematyki wód podziemnych. W środowisku hydrogeologów odczuwa się brak informacji o realizowanych przez polskie podmioty projektach badawczych, rozwojowych

OD REDAKCJI

i wdrożeniowych finansowanych ze środków zarówno unijnych (np. programów ramowych UE, INTERREG-CE), jak i krajowych (np. w ramach programów NCN i NCBiR oraz NFOŚiGW). Mamy nadzieję, że inicjatywa ta, stanowiąca ważny aspekt informacyjny i promocyjny prezentowanych projektów, spotka się z dużym zainteresowaniem czytelników. W tym kontekście zwracamy się z prośbą do kierowników projektów zarówno tych już zakończonych, jak i tych będących w fazie realizacji, o przesyłanie materiałów informacyjnych dotyczących tematyki projektów, kluczowych założeń, dotychczasowych osiągnięć i przewidywanych wyników.

Mając na względzie dalszy rozwój naszego czasopisma, ponownie apelujemy do wiodących seniorów polskiej hydrogeologii, przedstawicieli firm oraz innych jednostek, którym w mniejszym stopniu zależy na publikowaniu w języku angielskim w wysoko punktowanych czasopismach, o przesyłanie nie tylko naukowych artykułów problemowych, ale i artykułów bardziej praktycznych dotyczących współczesnego warsztatu hydrogeologa. Raz jeszcze zachęcamy przedstawicieli środowisk naukowych i praktyków do czynnego udziału w konsultacjach społecznych dotyczących nowych lub nowelizowanych aktów prawnych odnoszących się bezpośrednio lub pośrednio do gospodarki wodnej i dzielenia się opiniami na forum hydrogeologicznym. Bardzo nam zależy, by nasze czasopismo stało się ważnym opiniotwórczym forum dla ogólnokrajowej dyskusji dotyczącej aktualnych problemów gospodarki wodnej w Polsce.

W podsumowaniu pragniemy podziękować naszym recenzentom, których trudna, woluntarystyczna praca gwarantuje właściwy i wysoki poziom zarówno merytoryczny, jak i edytorski publikowanych artykułów. Dziękujemy również autorom dotychczas opublikowanych interesujących artykułów i serdecznie ich zapraszamy do dalszej współpracy.

Z poważaniem
Andrzej J. Witkowski
Redaktor Naczelny

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

Dear Readers,

We present you with a unique, even quadruple issue of our journal. It was a difficult decision for us, but the only possible one. Many factors have contributed to this decision. Firstly, the low publishing activity of SHP members, which we regularly appeal to increase. Secondly, the COVID-19 coronavirus pandemic, which has effectively slowed down both the editorial activities and the functioning of our entire Association.

This situation also prompted the Editorial Board to decide to transform "Hydrogeologia" into the annual journal. There will be one issue of the journal summarizing each year, starting from2021. We also intend to slightly change the journal's formula to make it more attractive to practicing hydrogeologists.

This volume contains four articles and one article within the scope of a practical hydrogeologist's workshop. The articles submitted by Polish authors examine the current issue of protection zones for groundwater recharge areas that are an essential element of the risk management system for drinking water supplies and investigate the quality of groundwater in areas near zinc and lead ore mines. The practical hydrogeologist's workshop, focuses on the "C" coefficient of the resistance of a well. The article outlines the origin of the "C" coefficient and indicates its usefulness in controlling the degree of activation of inflows to the well.

Interestingly, this volume features two contributions in English with abstracts in Polish. The first is an article which explores the risk of pollution of groundwater by hydrocarbons in Kaduna metropolis in north-western Nigeria. The other is a review article that adopts a historical perspective to trace the evolution of presenting the results of hydrogeological mapping, from simple two-dimensional sections and contour maps to three-dimensional complex models. It is authored by Nick Robins, editor-in-chief of the International Association of Hydrogeologists books, including the IAH Selected Papers Series. These facts clearly confirm the bilingual and international nature of the journal which, hopefully, will be maintained.

As was the case with the previous issues, this volume also features two information sections devoted to the profiles of outstanding senior members in Polish hydrogeology awarded the medals "Meritorious for Polish Hydrogeology" and the profiles of young hydrogeologists who are winners of the annual competition "Ace of Polish Hydrogeology." This edition includes biographies of three outstanding professors awarded the medals of "Meritorious for Polish Hydrology": Aleksandra Macioszczyk, Bohdan Kozerski and Jan Dowgiałło. It should be noted that, regrettably, Professor Jan Dowgiałło died on 15 May 2019 at the age of 87.

This volume also presents the profiles of two winners of the "Ace of Polish Hydrogeology" competition. The winner in 2016 was Dr. Ewa Kret and in 2017 Ms. Joanna Czekaj. Unfortunately, the competition did not take place in the last two years due to the lack of applications.

A series of presentations on international and notable domestic projects on water management implemented in Poland, with particular emphasis on groundwater are presented for the first time in this issue. The hydrogeological community suffers a lack of information on research projects financed by the EU (e.g. EU framework programmes, INTERREG-CE) and domestic funds (e.g. programmes implemented by the National Science Centre Poland, National Centre for Research and Development, or National Fund for Environmental Protection and Water Management). We hope that this new initiative, designed to provide an important informative and promotive dimension to these projects, will generate wide interest among readers. In this

context, project managers are greatly encouraged to submit information on the subject matter of projects they have carried out in recent years and those currently ongoing, their key achievements and expected results. Moreover, the series on congresses and conferences held in Poland and abroad will also be continued.

With a view to further development of our journal, we reiterate the call on the leading seniors of Polish hydrogeology, representatives of companies and other entities who are less interested in publishing in English in high-rated journals to submit not only scientific articles, but also more practical papers concerning the contemporary hydrogeologist's activities. We also wish to renew the request to representatives of the scientific community and to the practitioners to submit comments on the articles that are presented and to actively participate in public consultations regarding new or amended legal acts relating directly or indirectly to water management. We are particularly keen to make our journal a significant opinion-forming platform for a nationwide discussion on the current issues of water management in Poland.

In conclusion, we wish to take this opportunity to thank the reviewers whose demanding, voluntary work ensures an appropriate and high standard, both in terms of content and editing. Special thanks are due to the authors of the interesting articles published thus far, who are cordially invited to continue cooperation.

Yours sincerely,
Andrzej J. Witkowski
Editor in Chief

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

ZASŁUŻONY DLA POLSKIEJ HYDROGEOLOGII

W niniejszym numerze zamieszczamy życiorysy Prof. dr hab. Aleksandry Macioszczyk, Prof. dr hab. Jana Dowgiałły oraz Prof. dr hab. inż. Bohdana Kozerskiego

Prof. dr hab. Aleksandra Macioszczyk

Prof. dr hab. Aleksandra Macioszczyk ukończyła studia na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, zaś tytuł magistra geologii stratygraficzno-poszukiwawczej uzyskała w 1957 roku. Pracę zawodową podjęła w roku 1957 na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, a następnie − na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. Studia doktoranckie w Polskiej Akademii Nauk zwieńczyła rozprawą doktorską pt.: „Charakterystyka tła hydrochemicznego wód podziemnych występujących w utworach miocenu Niżu Polskiego" (1969), przygotowaną pod kierunkiem profesora Zdzisława Pazdry. W latach 1971-1981 była adiunktem w Instytucie Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Wydziału Geologii Uniwersytetu Warszawskiego. W 1978 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy „Chemizm wód trzeciorzędowych i kredowych oraz jego geneza w zachodniej części niecki mazowieckiej". Tytuł profesora nadzwyczajnego nadano Jej w roku 1991, a pięć lat później, w 1996 roku − tytuł profesora zwyczajnego.

Profesor Aleksandra Macioszczyk jest niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie badań hydrogeochemicznych, twórcą i prekursorem rozwoju nowoczesnej hydrogeochemii w Polsce. Podczas swojej długoletniej pracy na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, poza wszechstronną działalnością naukowo-dydaktyczną, społeczną i organizacyjną, pełniła wiele odpowiedzialnych funkcji. W latach 1979-1982 była wicedyrektorką Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej. Stworzyła jedyny w Polsce Zakład Hydrogeochemii, którym kierowała przez wiele lat, a w okresie 1989-1997 była organizatorką i dyrektorką Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym. Była też członkinią i przewodniczącą licznych komisji naukowych, społecznych i organizacyjnych, wieloletnią członkinią Senatu Uniwersytetu Warszawskiego, Rady Wydziału Geologii oraz Rady Naukowej Instytutu Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej, a także wieloletnią członkinią Komitetu Narodowego International Association of Hydrogeologists oraz Komisji Hydrogeologii Komitetu Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk. Jako autorytet naukowy w dziedzinie hydrogeologii stała się opiniodawczynią i recenzentką wielu projektów naukowych, dokumentacji oraz opracowań z ramienia zarówno Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznej przy Ministerstwie Środowiska, jak i Komitetu Badań Naukowych, recenzentką lub konsultantem naukowym licznych projektów aktów prawnych, skryptów i podręczników akademickich, redaktorką naukową opracowań kartograficznych, w tym Szczegółowej mapy hydrogeologicznej w skali 1:50 000.

Zyskała ogromne uznanie w środowisku hydrogeologów, stąd wielokrotnie znajdowała się w gronie członków komitetów naukowych na konferencjach i kongresach (w tym także najważniejszej, odbywającej się cyklicznie: „Współczesne problemy hydrogeologii").

Z ŻYCIA SHP

Prace badawcze Pani Profesor cechuje wszechstronność, bowiem jej zainteresowania, początkowo dotyczące hydrogeologii regionalnej i metod kartograficznych, wyewoluowały ku hydrogeochemii oraz problematyce transportu masy (zanieczyszczeń) w systemach hydrogeologicznych. Prowadzone przez Nią badania dotyczyły szeroko pojętych zagadnień hydrogeochemicznych, w tym wpływu czynników geogenicznych i antropogenicznych na procesy geochemiczne w wodach podziemnych. Zajmowała się również metodologią oceny zmian chemizmu wód podziemnych w badaniach regionalnych oraz monitoringiem jakości wód podziemnych. Szczególnie dużo uwagi poświęciła metodom badawczym dotyczącym wyznaczania i analizy tła hydrogeochemicznego, ocenom zagrożenia jakości wód podziemnych w warunkach regionalnych i lokalnych oraz prognozom zagrożeń wód podziemnych. Badania Aleksandry Macioszczyk miały nowatorski charakter i wyprzedzały prowadzone w Europie prace nad określaniem tła hydrogeochemicznego (background) i naturalnego tła hydrogeochemicznego (baseline) na potrzeby osiągnięcia dobrego stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych i implementacji wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Współpracowała z badaczami z Francji, Belgii, Rosji.

Dorobek publikacyjny Aleksandry Macioszczyk jest bardzo bogaty: obejmuje ponad kilkadziesiąt opublikowanych prac oryginalnych, które ukazały się między innymi w „Biuletynie Geologicznym", „Kwartalniku Geologicznym", „Przeglądzie Geologicznym", nadając często nowy kierunek badaniom hydrogeologicznym w Polsce. Jest Ona autorką, współautorką lub redaktorką naukową kilku wiodących podręczników akademickich z dziedziny hydrogeologii i hydrochemii: „Hydrogeochemii", „Hydrogeochemii strefy aktywnej wymiany wód podziemnych", „Słownika hydrogeologii" oraz innych publikacji akademickich. W 2006 roku PWN wydał „Hydrogeologię stosowaną" − podręcznik akademicki, którego Pani Profesor jest redaktorką naukową oraz współautorką. Publikacje te stanowią ogromne osiągnięcia naukowe, są niezbędne w pracy zarówno naukowcom, jak i praktykom. Książki i artykuły, których Aleksandra Macioszczyk jest autorką, umożliwiają i kreują inne badania naukowe, a także stanowią niezwykle ważne pozycje w dydaktyce hydrogeologicznej.

Pani Profesor prowadziła liczne zajęcia dydaktyczne: wykłady, seminaria, proseminaria i ćwiczenia, zawsze bazując na oryginalnym programie i nowoczesnych metodach badawczych. Była doskonałym wykładowcą, nauczycielem i wychowawcą młodzieży na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, Międzywydziałowych Studiach Ochrony Środowiska na Uniwersytecie Warszawskim oraz cenionym nauczycielem akademickim na Wydziale Ekologii Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Wielką uwagę poświęcała prowadzonym zajęciom dydaktycznym, które starannie przygotowywała, rozszerzała, unowocześniała. Była promotorem 10 prac doktorskich, ponad 80 prac magisterskich, autorką licznych recenzji, opinii, a także członkinią wielu komisji zatrudnieniowych, oceniających oraz wnioskujących w sprawie stopni i tytułów naukowych.

Swoją pracą i dokonaniami Aleksandra Macioszczyk zyskała powszechne uznanie i ogromny autorytet naukowy.

Ewa Krogulec
Jerzy Małecki

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

Profesor dr hab. Jan Dowgiałło

Urodzony 29 lutego 1932 r. w miejscowości Nowomalin (pow. Zdołbunów, Wołyń). Po aresztowaniu przez wkraczające w 1939 r. do Polski wojska sowieckie ojca, oficera WP (stracony w 1941 r. w Kijowie), Jan znalazł się wraz z rodziną na okupowanej przez Niemców części Polski. W 1949 r. ukończył szkołę średnią i uzyskał maturę w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym ZNP w Gdyni – Orłowie. W latach 1949-1950 studiował na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej, a następnie przeniósł się na studia geologiczne na Wydział Matematyczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Poznańskiego. Studia te kontynuował na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie w 1953 r. uzyskał stopień magistra filozofii w zakresie geologii z paleontologią. Pracę zawodową rozpoczął w 1953 r. w Przedsiębiorstwie Geologiczno-Fizjograficznym i Geodezyjnym Budownictwa Miejskiego „Geoprojekt" w Warszawie na stanowisku technika samodzielnego, a następnie projektanta. W 1956 r. został przyjęty na stanowisko asystenta na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, w 1957 r. rozpoczął pracę w podlegającym Ministerstwu Zdrowia Przedsiębiorstwie Państwowym „Obsługa Techniczna Uzdrowisk", gdzie (z przerwami na wyjazdy zagraniczne) pracował do 1963 r. na stanowisku kierownika Pracowni Geologicznej i zastępcy Głównego Geologa Centralnego Zarządu Uzdrowisk. W 1963 r., po uzyskaniu na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego stopnia doktora nauk przyrodniczych, rozpoczął pracę w Instytucie Balneoklimatycznym w Poznaniu (Oddział w Warszawie) na stanowisku kierownika Pracowni Geologicznej. W 1973 r. na Wydziale Geologii uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk przyrodniczych i nominację na stanowisko docenta w Instytucie Balneoklimatycznym.

W styczniu 1973 r. rozpoczął pracę w Zakładzie (później Instytucie) Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk, na stanowisku kierownika Samodzielnej Pracowni Hydrogeologii. W latach 1974-2014 był członkiem i (okresowo) przewodniczącym Rady Naukowej ING PAN. Pracę w ING PAN zakończył w 2013 r., jednak nadal pełnił tam funkcję nieformalnego konsultanta. Od 1957 r był członkiem Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych (początkowo w Centralnym Urzędzie Geologii, następnie przy Ministrze Środowiska). Od 1981 r. był członkiem Komitetu Nauk Geologicznych PAN.

Szkolenia i prace zagraniczne:

- 1958 – Instytut Hydrologii i Klimatologii Uniwersytetu Paryskiego, Paryż, Francja – 3-miesięczny staż.
- 1964 – Związek Uzdrowisk Republiki Federalnej Niemiec, Krefeld, RFN – 3-miesięczny staż.
- 1970 – Międzynarodowy Instytut Badań Geotermicznych, Piza, Włochy – 9-miesięczny staż.
- 1976–1977 - Program Rozwoju ONZ, projekt: „Poszukiwanie i wykorzystanie energii geotermicznej w Indiach", New Delhi, Indie – hydrogeolog.
- 1981–1984 – Światowa Organizacja Zdrowia, projekt: „Zaopatrzenie w wodę wsi" – Sana, Arabska Republika Jemenu – hydrogeolog.
- 1990–1994 – Państwo Izrael, Tel-Aviv, Izrael – ambasador RP.

Z ŻYCIA SHP

• 1995 – Uniwersytet Bordeaux III, Talence, Francja – wykładowca.

Dorobek naukowy i zawodowy:

• tytuł profesora zwyczajnego;

• wypromowani doktoranci: 4;

• publikacje: ok. 140 (w tym 105 prac oryginalnych i 5 książek);

• projekty, ekspertyzy, koreferaty: ok. 250.

Odznaczenia i wyróżnienia (chronologicznie):

• nagrody Sekretarza Naukowego PAN – 1975, 1981;

• Złota Odznaka „Zasłużony dla Uzdrowisk Polskich" – 1989;

• nagroda im. A. Bacci (Studium Hydrologicum Parmense, Parma, Włochy) – 1993;

• członkostwo honorowe Międzynarodowej Asocjacji Hydrogeologów – 2005;

• Złoty Krzyż Zasługi – 2006;

• członkostwo honorowe Polskiego Stowarzyszenia Geotermicznego - 2008;

• medal „Zasłużony dla Polskiej Hydrogeologii" – 2016;

• nagroda Ministra Środowiska „Geologia 2017".

Działalność społeczna:

• 1980–1981 – z-ca Przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZ „Solidarność" w ING PAN, delegat na I Zjazd NSZZ „Solidarność";

• 1989–1990 – przewodniczący Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej NSZZ „Solidarność" w PAN, delegat na II Krajowy Zjazd NSZZ „Solidarność";

• 1995–2015 – prezes Fundacji „Polska Katedra w Uniwersytecie Jerozolimskim";

• 1996–2014 – członek Zarządu Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk;

• 1996–2013 – członek Zarządu Polskiej Rady Ruchu Europejskiego.

W 1990 został mianowany na ambasadora Polski w Izraelu (pierwszego od zerwania stosunków dyplomatycznych przez władze PRL w 1967 r.). W 1993 r. zainicjował stworzenie Katedry Historii i Kultury Polskiej na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, która rozpoczęła działalność w 1999 r. pod opieką polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Profesor dr hab. Jan Dowgiałło, wybitny hydrogeolog i balneolog, zmarł 15 maja 2019 r. w wieku 87 lat.

Adam Porowski

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

Prof. dr hab. inż. Bohdan Kozerski

Urodził się 18 listopada 1932 roku. w Osinach w województwie Łódzkim. Obecnie miejscowość ta należy do miasta Głowna, gdzie ukończył szkołę powszechną i gimnazjum ogólnokształcące. W roku 1949 wraz z rodzicami i siostrą przeniósł się do Gdańska, a w roku 1951 uzyskał maturę w I Państwowym Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Gdańsku i rozpoczął studia na Wydziale Inżynierii Lądowo-Wodnej Politechniki Gdańskiej. W 1955 roku ukończył studia inżynierskie na utworzonym w 1952 roku Wydziale Budownictwa Wodnego, uzyskując stopień zawodowy inżyniera geologii w zakresie hydrogeologii, zaś w 1958 roku − stopień magistra. W czasie studiów, w roku 1954, został zastępcą asystenta, a później asystentem w Katedrze Geologii w Politechnice Gdańskiej.

Kolejny etap działalności naukowej, badawczej i dydaktycznej stanowiła praca na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie przeniósł się w roku 1958 razem z profesorem Zdzisławem Pazdrą. Podjął pracę jako starszy asystent w kierowanym przez profesora Zakładzie Hydrogeologii Ogólnej i w roku 1965 obronił rozprawę doktorską. W roku 1971 uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego.

W roku 1972 powrócił na Politechnikę Gdańską, gdzie objął kierownictwo Zakładu Inżynierii Środowiska, w skład którego wchodził zespół geologiczny. W 1975 roku odbył półroczny staż w Politechnice w Goeteborgu. W latach 1975-1978 był dyrektorem Instytutu Hydrotechniki (funkcjonującego na prawach wydziału), a po przekształceniu Instytutu w Wydział Inżynierii Sanitarnej w latach 1981-1984 został jego dyrektorem. W okresie 1987-1990 pełnił funkcję prorektora Politechniki Gdańskiej do spraw kształcenia. W roku 1987 otrzymał nominację na profesora nauk przyrodniczych, a w roku 1993 został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Gdańskiej, z którą w pracy zawodowej związany był do przejścia na emeryturę w 2003 roku. Równocześnie pracował w Katedrze Geomorfologii i Geologii Czwartorzędu, a od roku 2007 − w Zakładzie Geologii Morza Uniwersytetu Gdańskiego.

W pracy naukowej zajmował się właściwościami hydrogeologicznymi skał luźnych, hydrogeologią Pomorza, w tym regionem gdańskim, strefą brzegową morza i deltą Wisły. Prowadzone badania doprowadziły do określenia systemów krążenia wód w gdańskim systemie wodonośnym, ustalenia zasobów wód piętra czwartorzędowego i kredowego, pochodzenia zasolenia przybrzeżnych warstw wodonośnych, oceny zjawiska ingresji wód morskich w rejonach nadmorskich oraz wykazania genezy i strefowości zasolenia wód podziemnych delty Wisły. Wyniki analiz przedstawił w około stu polskich i zagranicznych publikacjach. Wraz z profesorem Zdzisławem Pazdrą jest również współautorem podręcznika Hydrogeologia ogólna.

Przez blisko 60 lat zajmował się nauczaniem – prowadził wykłady, seminaria, ćwiczenia i praktyki terenowe z hydrogeologii, geologii, ochrony wód podziemnych, geologii fizycznej i geologii regionalnej Polski. Opiekował się ponad 50 dyplomantami, którzy kończyli studia na Uniwersytecie Warszawskim, Politechnice Gdańskiej i Uniwersytecie Gdańskim. Był promotorem pięciu prac doktorskich. W latach 1979-1981

wykładał hydrogeologię i geologię inżynierską na uniwersytecie w Zarii w Nigerii.

Uczestniczył w licznych międzynarodowych i krajowych konferencjach hydrogeologicznych, inicjował i organizował wizyty znanych badaczy zagranicznych na Politechnice Gdańskiej, wykonywał dokumentacje hydrogeologiczne, był ich weryfikatorem, opracowywał opinie, koreferaty i recenzje, w tym przygotował 19 recenzji prac doktorskich i ponad 20 opinii i recenzji prac habilitacyjnych i wniosków o nadanie tytułu profesora. Związany był z Komisją Dokumentacji Hydrogeologicznych Centralnego Urzędu Geologii (a obecnie Ministerstwa Środowiska). Przez cztery kadencje był członkiem Komitetu Nauk Geologicznych PAN, a od początku istnienia Komisji Hydrogeologicznej tego Komitetu uczestniczył w jej pracach, pełniąc w latach 1991-1997 funkcję przewodniczącego. W tym samym okresie funkcję tę sprawował w Polskim Oddziale Międzynarodowej Asocjacji Hydrogeologów. Należy także do Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną był wielokrotnie wyróżniany. Dwukrotnie został uhonorowany nagrodą Ministra Szkolnictwa Wyższego. W roku 1989 otrzymał nagrodę naukową wojewody gdańskiego. Został odznaczony Złotą Odznaką „Zasłużony dla Geologii Polskiej", Złotą Odznaką za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Ma godność Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Małgorzata Pruszkowska-Caceres
Beata Jaworska-Szulc

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

AS POLSKIEJ HYDROGEOLOGII

Dr inż. Ewa Kret urodziła się 26 września 1985 roku w Stalowej Woli. W 2004 roku ukończyła Liceum Ogólnokształcące o profilu matematyczno-informatycznym w Zespole Szkół im. gen. Władysława Sikorskiego, otrzymując nagrodę starosty stalowowolskiego dla najzdolniejszych uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w powiecie stalowowolskim. Ponadto w tym samym roku otrzymała stypendium Prezesa Rady Ministrów za wybitne osiągnięcia dla najlepszych absolwentów województwa podkarpackiego. Ponieważ swoją przyszłość wiązała z naukami przyrodniczymi, podjęła studia na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. W trakcie studiów, w latach 2005-2008, otrzymywała stypendium naukowe, znajdując się w czołówce najlepszych studentów uczelni trzy lata z rzędu. W 2009 roku z wynikiem bardzo dobrym ukończyła studia magisterskie Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie (o specjalności „hydrogeologia i geologia inżynierska" na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska).

W latach 2009-2013 została słuchaczem Stacjonarnych Studiów Doktoranckich na Wydziale Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska w Katedrze Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH. W toku studiów doktoranckich w latach 2011-2012 otrzymywała stypendium Rektora dla najlepszych doktorantów Akademii Górniczo-Hutniczej. W roku 2012 była członkiem Wydziałowej Rady Doktorantów. Udzielała się także przy organizacji kongresu IAH 2010, za co otrzymała wyróżnienie Rektora zespołowe III stopnia. Swoje zdolności organizacyjne wykorzystała również podczas organizacji warsztatów międzynarodowych w ramach projektu ADVOCATE, realizowanego w latach 2011-2013 w Katedrze Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej. 8 lipca 2013 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk o ziemi w specjalności „hydrogeologia" na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Krążenie wód podziemnych zanieczyszczonych tri- i tetrachloroetylenem w warunkach eksploatacji ujęcia Nowa Dęba", przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. Grzegorza Maliny. Recenzentami rozprawy doktorskiej byli: prof. dr hab. inż. Andrzej Szczepański i prof. dr hab. Jan Przybyłek.

Po ukończeniu studiów doktoranckich w 2013 roku podjęła pracę w Katedrze Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej na stanowisku asystenta. Od października 2017 roku pracuje na stanowisku adiunkta w tej samej jednostce. W swojej działalności naukowej skupia się głównie na modelowaniu numerycznym przepływu wód podziemnych i migracji zanieczyszczeń w wodach podziemnych, a także na interpretacji danych hydrogeologicznych i hydrologicznych do tworzenia i przewidywania prognoz długoterminowych w zakresie wpływu inwestycji na środowisko oraz remediacji środowiska gruntowo-wodnego.

Dorobek naukowy dr inż. Ewy Kret obejmuje siedem publikacji polsko- i angielskojęzycznych w czasopismach, z czego trzy są na tzw. liście filadelfijskiej: Ecological Chemistry and Engineering S (IF: 0.558), Environmental Science and Pollution Research (IF: 2.828), Environmental Earth Science (IF: 1.569), trzy rozdziały w monografiach oraz dziewięć w zwartych w materiałach konferencyjnych i innych.

Z ŻYCIA SHP

Ewa Kret prezentowała wyniki swoich badań na licznych konferencjach i sympozjach naukowych w kraju i za granicą (m.in. w Niemczech, Hiszpanii, Finlandii, Chorwacji czy USA), nawiązując kontakty na forum międzynarodowym. Dodatkowo brała liczny udział w warsztatach technicznych (12), z czego na dwa została zaproszona do wygłoszenia w języku angielskim referatu z zakresu modelowania transportu zanieczyszczeń i remediacji wód podziemnych na międzynarodowych warsztatach: (i) „Soil and groundwater remediation: sustainable management strategies, effective clean-up methods and emerging contaminants", organizowanych na AGH w Krakowie w 2012 roku, oraz (ii) „Principles and application of flow and transport modelling in the subsurface", organizowanych na University of Liege w Belgii w 2013 roku. Ponadto była uczestniczką łącznie sześciu projektów naukowo-badawczych i B+R, z tego w dwóch międzynarodowych (finansowanych z funduszy EU), przeważnie w charakterze głównego wykonawcy.

Ponadto dorobek naukowy Ewy Kret ma również charakter aplikacyjny – jest ona współautorką licznych opracowań w zakresie hydrogeologii stosowanej, takich jak: dokumentacje hydrogeologiczne, operaty wodno-prawne, projekty prac geologicznych, ocena ryzyka środowiskowego ze strony istniejącej kopalni odkrywkowej oraz ekspertyzy z zakresu hydrogeologii stosowanej i ochrony środowiska. Główny zakres opracowań obejmuje ocenę skali i zasięgu zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego (opierających się na symulacjach komputerowych popartych licznymi badaniami terenowymi i interpretacją danych) oraz prognozowanie skutków inwestycji na środowisko wodne i ewentualnych działań mających na celu minimalizację lub kompensację wymienionych wpływów. Ma doświadczenie w prowadzeniu profesjonalnych (w tym certyfikowanych) warsztatów i szkoleń dla specjalistów z zakresu modelowania hydrogeologicznego i migracji zanieczyszczeń (zarówno w kraju, jak i za granicą) oraz analizy ryzyka dla ujęć wód podziemnych i powierzchniowych. Ponadto ma doświadczenie w organizowaniu i koordynowaniu działań promocyjnych (organizowanie spotkań, wydarzeń/eventów promocyjnych, przygotowywanie materiałów promocyjnych, takich jak ulotki, gadżety, strona internetowa, FB itp.), które nabyła, pełniąc przez około rok funkcję pełnomocnika Dziekana ds. Promocji oraz biorąc udział w organizowaniu dwóch konferencji – w tym jednej międzynarodowej.

Jednym z prywatnych zainteresowań Ewy Kret jest udział w ultramaratonach rowerowych. W 2018 roku, w 180 godzin i 18 minut, ukończyła ultramaraton rowerowy „Wisła 1200", jadąc 1200 km od źródeł Wisły, wzdłuż koryta rzeki, do jej ujścia w Gdańsku. Następnie, w roku (2019), wzięła udział w jednym z najtrudniejszych ultramaratonów – „Carpatia Divide" (625 km po górach, z Ustronia do miejscowości Muczne w Bieszczadach), który ukończyła jako jedna z dwóch kobiet, zajmując drugie miejsce.

Fot. 1. Ewa Kret na mecie ultra-maratonu rowerowego "Wisła 1200" (u góry)
Phot. 1. Ewa Kret at the finish line of the "Wisła 1200" bike ultra-marathon(top)

Fot. 2. Ewa Kret podczas pomiarów terenowych do projektu (z prawej)
Phot. 2. Ewa Kret during one of the field measurements (right)

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

AS POLSKIEJ HYDROGEOLOGII

Mgr Joanna Czekaj jest absolwentką Uniwersytetu Śląskiego. Jako uczestnik studium doktoranckiego prowadziła badania nad związkiem jakościowo-ilościowym między wodami podziemnymi i powierzchniowymi w rejonie zbiornika goczałkowickiego. Aktualnie kończy przygotowywanie pracy doktorskiej. Do szczególnych zainteresowań Joanny Czekaj należy również zastosowanie GIS i modelowania matematycznego w gospodarce wodnej.

W latach 2011-2019 pracowała jako nauczyciel akademicki, prowadząc m.in. zajęcia w ramach takich autorskich przedmiotów, jak: GIS w hydrogeologii czy systemy informatyczne w praktyce geologa inżyniera, które cieszyły się dużym zainteresowaniem studentów. Była również organizatorem wielu zarówno krajowych, jak i międzynarodowych konferencji naukowych.

Joanna Czekaj jest ponadto autorką lub współautorką 13 publikacji naukowych, w tym publikowanych na tzw. liście filadelfijskiej. W 2017 roku została uhonorowana nagrodą Incipere ausae PolarKNOW, przyznawaną młodym naukowcom w uznaniu za ich działalność publikacyjną.

Odbyła dwa staże zagraniczne: w Kopenhadze (2013) oraz w Bratysławie (2016). W trakcie pobytu w Danii nawiązała efektywną współpracę z zespołem prof. Petera Engesgaarda w ramach projektu Clear 2 − Center for Lake Restoration, o czym świadczą wspólne publikacje, m.in. najnowsza, z kwietnia 2020 r., opublikowana na łamach czasopisma „Limnology and Oceanography" − Ground water-controlled phosphorus release and transport from sandy aquifer into lake.

W roku 2018 Joanna Czekaj brała udział w 1st Digital Water Management and Water-related Agroecosystem Services: Geostatistics, Hydroinformatics and Groundwater Flow Numerical Modeling Summer School w Pizie, realizowanym w ramach projektu Life+ przez Scuola Superiore Sant'Anna, w trakcie którego nacisk położony był na wykorzystanie innowacyjnych narzędzi informatycznych w hydrologii i hydrogeologii.

Od początku swojej kariery zawodowej realizuje projekty o charakterze badawczo-rozwojowym, wdrożeniowym i innowacyjnym. W latach 2010-2014 uczestniczyła w strategicznym projekcie badawczym pn. Zintegrowany system wspomagający zarządzaniem i ochroną zbiornika zaporowego (ZiZOZap), w którym wypracowano innowacyjny system zarządzania zbiornikiem zaporowym. Ponadto wykonała blisko 15 opracowań prowadzonych na zlecenie m.in. organów administracji publicznej oraz podmiotów gospodarczych.

Joanna Czekaj była uczestnikiem – beneficjentem w dwóch projektach kierowanych do słuchaczy studiów doktoranckich: „DoktoRIS" oraz „Współpraca drogą do innowacji", których celem było wzmocnienie współpracy między młodymi naukowcami i podmiotami gospodarczymi w ramach działalności B+R. Rezultatem drugiego z tych projektów było uzyskanie przez nią w 2014 roku certyfikatów: Specjalista Innowacji oraz Menadżer Innowacji.

Aktualnie Joanna Czekaj pracuje jako project manager. Jest pracownikiem Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów SA (GPW SA) w Katowicach, gdzie realizuje międzynarodowe projekty badawczo-rozwojowe. W latach 2016-2019 odpowiadała za realizację przez GPW SA projektu PROLINE-CE: Efficient Practices of Land Use Management Integrating

Z ŻYCIA SHP

Water Resources Protection and Non-structural Flood Mitigation Experiences, finansowanego ze środków programu Interreg CE.

Od 2019 roku kieruje zespołem GPW w ramach projektu boDEREC-CE, gdzie pełni ponadto rolę managera komunikacji projektu. Ten niezwykle interesujący projekt skupia się na potencjalnym zanieczyszczeniu wód przeznaczonych do spożycia tzw. nowo pojawiającymi się zanieczyszczeniami, w szczególności farmaceutykami i środkami ochrony osobistej.

Prywatnie Joanna Czekaj jest miłośniczką podróży z plecakiem oraz trekkingu wysokogórskiego.

Fot. 1. Joanna Czekaj – w terenie też pięknie
Phot. 1. Joanna Czekaj - beautiful in the field too

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

Z BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU STOWARZYSZENIA HYDROGEOLOGÓW POLSKICH ZA 2019

Działalność Stowarzyszenia w 2019 r. przebiegała w oparciu o postanowienia i cele zawarte w Statucie.

Odbywały się posiedzenia Zarządu (w tym jedno online), na których:

- przyjmowano nowych członków zwykłych i wspierających,
- omawiano kwestie związane z uprawnieniami zawodowymi,
- omawiane były sprawy związane z działalnością bieżącą i przyszłą Stowarzyszenia,
- omawiano objęcie patronatem i wsparcie konferencji naukowych,
- omawiano współpracę z IAH i środowiskami hydrogeologów związanymi ze wszystkimi formami działalności,
- omawiano kwestie promocji SHP poprzez stronę internetową i portale społecznościowe,
- omawiano plany działalności SHP na kolejne lata oraz plan większego zaangażowania członków zwyczajnych w życie Stowarzyszenia.

W okresie sprawozdawczym, przez Zarząd zostały podjęte następujące działania:

1. Kontynuowano działania dotyczące uruchomienia wydawania czasopisma Hydrogeologia w wersji online. Aktualnie finalizowana jest umowa.

2. SHP uczestniczyło w konsultacjach „Rozporządzenia w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych oraz projektu Założeń do Programu Rozwoju Retencji".

3. Stowarzyszenie patronowało konferencji naukowej „Kanał Śląski i Droga Górnej Wisły – szanse i wyzwania", w trakcie którego Jacek Różkowski wygłosił referat pt. „Uwarunkowania geologiczne, hydrogeologiczne i morfodynamiczne Kanału Śląskiego z uwzględnieniem działalności górnictwa węglowego".

4. Przedstawiciele SHP wzięli udział w posiedzeniu Komisji Geologii i Górnictwa Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, które odbyło się w dniu 9 maja 1919 w siedzibie Związku w Katowicach. Mariusz Czop wygłosił referat pt. „Wytyczne metodyczne Stowarzyszenia Hydrogeologów Polskich w zakresie wykonywania oceny ryzyka dla ujęć wód podziemnych oraz planów bezpieczeństwa wodnego".

5. Przedstawiciel SHP wziął udział w Warsztatach Szkoleniowych dot. Zadań Wojewody wskazanych w przepisach ustawy Prawo Wodne (22-23.V.2019 w Kielcach).

6. SHP przygotowało stanowisko dla Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej ws. stref ochronnych

7. Zarząd spełnił ustawowe obowiązki sprawozdawcze względem organów nadzoru tj. Urzędu Skarbowego oraz Prezydenta Miasta Sosnowiec.

8. 14 czerwca 2019 r. na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ zorganizowano „Praktyczny Warsztat Hydrogeologa". Tematem warsztatów brzmiał „Wody podziemne w analizie ryzyka". Warsztaty odbyły się po Walnym Zebraniu członków SHP.

9. Zarząd zwrócił się do członków z apelem o wzięcie udziału w konsultacjach projektu rozporządzenia MGMiŻŚ w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych.

10. Udzielono patronatu konferencji Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Współczesne Problemy

Hydrogeologii 2019 W trakcie konferencji odbyło się zebranie członków SHP.

11. W październiku 2019 r. członkowie Stowarzyszenia uczestniczyli w dyskusji na temat poradnika metodycznego „Analiza ryzyka dla ustanowienia stref ochronnych ujęć wód podziemnych", który przygotowuje PSH. Spotkanie odbyło się w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie.

12. Realizowano prace nad czasopismem Hydrogeologia.

13. Członkowie stowarzyszenia: Mariusz Czop, Dominika Dąbrowska, Marek Sołtysiak przygotowali trzy ekspertyzy dot. zagrożenia wód podziemnych dla Stowarzyszenia Eko-Unia z Wrocławia.

Marek Sołtysiak

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU STOWARZYSZENIA HYDROGEOLOGÓW POLSKICH ZA 2020

Działalność Stowarzyszenia w 2020 r. przebiegała w oparciu o postanowienia i cele zawarte w Statucie.

Odbywały się posiedzenia Zarządu (wszystkie online), na których:

- weryfikowano listę członków i skreślano z listy osoby zalegające z opłatami członkowskimi powyżej 2 lat (w sumie z listy członków skreślono 32 osoby),
- omawiane były sprawy związane z działalnością bieżącą i przyszłą Stowarzyszenia,
- omawiano problemy w funkcjonowaniu Stowarzyszenia wynikłe w trakcie trwania pandemii COVID-19,
- omawiano kwestie promocji SHP poprzez stronę internetową i portale społecznościowe,
- omawiano kwestie braku wniosków o nagrodę „AS polskiej Hydrogeologii" i konieczność promocji konkursu przez członków SHP w środowisku akademickim,
- omawiano plany działalności SHP na kolejne lata oraz plan większego zaangażowania członków zwyczajnych w życie Stowarzyszenia,
- omawiano problematykę wydawniczą czasopisma „Hydrogeologia" oraz kwestie małej liczby zgłaszanych artykułów i kwestie przyszłości czasopisma,
- omawiano i konsultowano projekty aktów prawnych związanych z hydrogeologią i gospodarką wodną
- analizowano sytuację finansową SHP oraz rozważano kwestie zmian biura księgowego
- omawiano kwestie składania wniosków projektowych o granty na działalność społeczno-edukacyjną oraz wniosku o pomoc finansową z PUP w ramach tarczy antyCOVIDowej.

W okresie sprawozdawczym, przez Zarząd zostały podjęte następujące działania:

1. Zarząd spełnił ustawowe obowiązki sprawozdawcze względem organów nadzoru tj. Urzędu Skarbowego oraz Prezydenta Miasta Sosnowiec za rok 2019.

2. 19 czerwca 2020r. zarząd zorganizował pierwsze w pełni online Walne Zebranie SHP.

3. W ramach posiedzeń Zarządu kontynuowano dyskusje dotyczące uruchomienia wydawania czasopisma Hydrogeologia w wersji online i postanowiono zawiesić decyzje do czasu powołania nowego Zarządu kolejnej kadencji. Podjęto decyzję o przekształceniu czasopisma w rocznik i o złożeniu stosownego wniosku do odpowiednich instytucji.

4. SHP łącząc swoje siły i wymieniając się uwagami ze Stowarzyszeniem Urbanistów ZOIU oraz Państwową Radą Gospodarki Wodnej, uczestniczyło w konsultacjach projektu ustawy o inwestycjach w zakresie przeciwdziałania zjawisku suszy (Pismo znak: DGWiZS.WI.0210.2.2020.AM).

5. Przedstawiciel SHP wziął udział w warsztatach szkoleniowych w ramach projektu „Bliska Przestrzeń realizowanego przez Fundację Ekologiczną „Zielona Akcja" oraz partnera Biuro Urbanistyczne „Ecoland" finansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Osi Priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji (10.12.2020r. w Legnicy). Magdalena Worsa-Kozak wygłosiła referat na temat: „Rola wód podziemnych w zrównoważonym planowaniu przestrzennym"

6. Zarząd zwrócił się do członków z apelem o nadsyłanie uwag i przekazał do konsultacji projekty 4 aktów prawnych w ramach konsultacji publicznych.

7. W dniu 11 grudnia 2020r. przeprowadzono Nadzwyczajne Walne Zebranie Wyborcze Stowarzyszenia, którego wyniki niestety zostały zakwestionowane przez KRS ze względu na brak kworum.

Wg stanu na 31 grudnia 2020 r. do SHP należało 118 członków, w tym 111 zwyczajnych, 7 honorowych oraz 9 członków wspierających.

Marek Sołtysiak

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

PRZEGLĄD WYDARZEŃ Z KRAJU

KONFERENCJA Z OKAZJI ŚWIATOWEGO DNIA WODY NA WYDZIALE NAUK O ZIEMI UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO

22 marca 2019 roku, z okazji Światowego Dnia Wody, na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się konferencja naukowo-techniczna pt. „Kanał Śląski i Droga Wodna Górnej Wisły – szanse i wyzwania".

Głównym organizatorem wydarzenia było Śląskie Centrum Wody Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, które przygotowało konferencję we współpracy z Politechniką Krakowską, Ministerstwem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Polską Izbą Ekologii. Patronatem honorowym konferencję objęli: Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Marszałek Województwa Śląskiego, Wojewoda Śląski, Rektorzy Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i Politechniki Krakowskiej oraz Stowarzyszenie Hydrogeologów Polskich.

Wśród zaproszonych prelegentów i gości znaleźli się przedstawiciele: Senatu RP (fot. 1) Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (fot. 2), władz samorządowych, Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA, PGW Wody Polskie, RZGW w Krakowie, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Centralnego Zakładu Odwadniania Kopalń i Lasów Państwowych.

Podczas konferencji wygłoszono następujące referaty − w części pierwszej:

• Historia Kanału Śląskiego i Drogi Wodnej Górnej Wisły − prof. dr hab. Stanisław Czaja (Uniwersytet Śląski),

• Postępy w przygotowaniu Programu Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej − Monika Niemiec-Butryn (Dyrektor Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej),

• Stan prac w zakresie opracowania koncepcji technicznej budowy Kanału Śląskiego − dr inż. Dorota Dybkowska-Stefek (Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA),

• Uwarunkowania hydrologiczne i gospodarki wodnej dla funkcjonowania Kanału Śląskiego i Drogi Wodnej Górnej Wisły − dr hab. Damian Absalon, dr hab. Magdalena Matysik (Uniwersytet Śląski), prof. dr hab. inż. Elżbieta Nachlik (Politechnika Krakowska);

w części drugiej:

• Analiza przyczynowo-skutkowa zmian środowiskowych wynikających z budowy i eksploatacji Kanału Śląskiego − dr hab. Andrzej Woźnica, dr Andrzej Pasierbiński, dr Bartosz Łozowski, dr hab. Magdalena Matysik, dr Alina Urbisz, dr hab Mariola Krodkiewska (Uniwersytet Śląski), dr Jerzy Parusel (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska), Zbigniew Ryś (Lasy Państwowe), Piotr Kania (Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego),

• Uwarunkowania geologiczne, hydrogeologiczne i morfodynamiczne Kanału Śląskiego i Drogi Wodnej GW z uwzględnieniem działalności górnictwa węglowego − prof. dr hab. inż. Jacek Motyka (Akademia Górniczo-Hutnicza), dr hab. inż. prof. UŚ Jacek Różkowski (Uniwersytet Śląski), mgr inż. Antoni Czapnik (Centralny Zakład Odwadniania Kopalń) (fot. 3),

• Obiekty Kanału Śląskiego i Drogi Wodnej Górnej Wisły oraz hydrotechniczne uwarunkowania ich budowy i funkcjonowania − dr inż. Antoni Bojarski (Politechnika Krakowska), mgr inż. Andrzej Siudy (Górnośląskie

Przedsiębiorstwo Wodociągów SA), mgr inż. Maciej Wąsowski (Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej),

• Kanał Śląski jako jeden z elementów rozwoju transportu intermodalnego w Europie − Małgorzata Sikora i Radosław Radoń (PGW Wody Polskie, RZGW w Krakowie),

• Kanał Śląski i Droga Wodna Górnej Wisły szansą rozwoju gospodarczego południowo-wschodniej Polski − Małgorzata Sikora i Michał Piórecki (PGW Wody Polskie, RZGW w Krakowie),

• Analiza sektora transportu wodnego śródlądowego oraz analiza kosztów i korzyści dla modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej − Przemysław Rdes (Zastępca Dyrektora Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej).

W 2016 roku Rada Ministrów przyjęła „Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016–2020 z perspektywą do roku 2030", a Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej rozpoczęło prace nad studium wykonalności dla Odrzańskiej Drogi Wodnej. Trwają także przygotowania niezbędnej dokumentacji do budowy brakujących śródlądowych dróg wodnych, do których należą polski odcinek drogi wodnej Dunaj–Odra–Łaba oraz Kanał Śląski. Według wstępnych założeń Kanał Śląski powstanie do 2030 roku, a koszt jego budowy szacuje się na 11 mld zł. Rozwój żeglugi śródlądowej może stać się impulsem do rozwoju i nową szansą dla Śląska, a Kanał Śląski − istotnym elementem integrującym Śląsk i Małopolskę z Europą Zachodnią, co zwiększy atrakcyjność województwa i poprawi system transportowy kraju. Inwestycja jest ogromnym wyzwaniem technicznym i ekonomicznym, ale także naukowym ze względu na wymagające diagnozy uwarunkowania hydrologiczne, środowiskowe i społeczne.

Damian Absalon

Fot. 1. Jerzy Wcisło − senator RP (fot. Marek Grucka)
Phot. 1. Jerzy Wcisło − a Senator of the Republic of Poland (photo: Marek Grucka)

Fot. 2. Monika Niemiec-Butryn − Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (fot. Marek Grucka)
Phot. 2. Monika Niemiec-Butryn − Ministry of Marine Economy and Inland Navigation (photo: Marek Grucka)

Fot. 3. Prof. Jacek Różkowski − Uniwersytet Śląski (fot. Marek Grucka)
Phot. 3. Prof. Jacek Różkowski − University of Silesia (photo: Marek Grucka)

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

XIX SYMPOZJUM „WSPÓŁCZESNE PROBLEMY HYDROGEOLOGII”

W dniach 9-12 września 2019 r. na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyło się XIX Sympozjum „Współczesne problemy hydrogeologii”. Sympozja naukowe „Współczesne problemy hydrogeologii” są organizowane cyklicznie od 1980 r. i zyskały uznanie w kręgu specjalistów zajmujących się wodami podziemnymi, ich eksploatacją, monitoringiem i ochroną. To ważne wydarzenie integruje środowisko hydrogeologów, umożliwia wymianę doświadczeń i poglądów oraz prezentację najnowszych dokonań w zakresie badań naukowych, aplikacyjnych i praktycznych rozwiązań inżynierskich.

W sympozjum uczestniczyło prawie 170 osób, w tym przedstawiciele wszystkich ośrodków akademickich i naukowych oraz pracownicy wodociągów, przedsiębiorstw geologicznych oraz administracji rządowej i samorządowej z całej Polski (fot. 1). Organizatorem tego najważniejszego dla środowiska hydrogeologów wydarzenia byli pracownicy Katedry Geologii i Hydrogeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przy wsparciu Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego.

Podczas Sympozjum w 8 sesjach tematycznych wygłoszono 36 referatów oraz zaprezentowanych zostało 25 posterów. Odbyły się także warsztaty „GIS w hydrogeologii”, poświęcone zastosowaniu programów ArcGIS i QGIS oraz wykorzystaniu dronów w badaniach środowiskowych. W ostatnim dniu Sympozjum odbyły się sesje terenowe, podczas których prezentowane były zagadnienia: ujęć wód podziemnych Bydgoszczy i ich zagrożeń; wód leczniczych i termalnych Ciechocinka

Fot. 2. Ciechocinek − "Grzybek"
Phot. 2. Ciechocinek − "Grzybek"

(fot. 2) i Wieńca Zdroju oraz górnictwa i hydrogeologii w rejonie Wapienna i Inowrocławia.

W trakcie Sympozjum omawiano zagadnienia dotyczące:

- zasobów wód podziemnych i ich ochrony,
- nowych metod i technik stosowanych w badaniach wód podziemnych,
- chemizmu i mikrobiologii oraz oznaczeń izotopowych w wodach podziemnych,
- monitoringu i eksploatacji ujęć wód podziemnych,
- wód mineralnych oraz leczniczych i termalnych,
- badań regionalnych i modelowania przepływu i transportu zanieczyszczeń.

Podczas prezentacji i dyskusji była poruszana kwestia roli i pozycji hydrogeologii w gospodarce wodnej kraju po reformie wprowadzonej ustawą Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Wygłoszono także referat poświęcony historii 100-lecia badań hydrogeologicznych w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie,

Fot. 1. Zdjęcie grupowe uczestników konferencji
Phot. 1. Group photo of the conference participants

Fot. 2. Zakończenie konferencji
Phot. 2. Conclusion of the conference

co wiąże się z obchodzonym jubileuszem powstania Instytutu.

Większość prezentowanych prac oraz artykułów zamawianych została opublikowana w dwóch tomach Biuletynu Państwowego Instytutu Geologicznego (nr 475 i 476) oraz w czasopismach "Geologos" (Vol. 25, No 3) i "Bulletin of Geography. Physical Geography Series" (No 17).

Na zakończenie obrad Sympozjum została powołana Komisja Wnioskowa, której przewodniczył prof. dr hab. inż. Andrzej Szczepański (fot.3). Komisja przeanalizowała wyniki dyskusji panelowych oraz wnioski uczestników Sympozjum wskazując ważne zadania i problemy jakie aktualnie pojawiają się w zakresie użytkowania i ochrony zasobów wód podziemnych. Najistotniejsze wnioski z obrad i dyskusji zebrane przez Komisję Wnioskową Sympozjum zostały opublikowane w 476 tomie Biuletynu PIG.

Arkadiusz Krawiec, Andrzej Sadurski

Hydrogeologia, (2019-2020) 1-2
ISSN 2544-3623

PRZEGLĄD WYDARZEŃ ZE ŚWIATA

46 KONGRES MIĘDZYNARODOWEJ ASOCJACJI HYDROGEOLOGÓW (IAH) – Groundwater management and governance – coping with water scarcity

46 Kongres IAH odbył się w dniach 22-27 września 2019 roku w jednym z najstarszych miast w Europie – Maladze (Hiszpania). Organizatorami wydarzenia był Hiszpański Komitet Narodowy IAH oraz Centrum Hydrogeologii przy Uniwersytecie w Maladze. Miejscem obrad było Centrum Kongresowe w Maladze – Fycma.

Gospodarka wodami podziemnymi powinna opierać się na odpowiedniej ocenie zasobów i funkcjonowaniu warstwy wodonośnej. Wody podziemne stanowią jednak przyczynę wielu konfliktów z uwagi na ich dostępność, a także sposób zarządzania. Tematyka Kongresu koncentrowała się wokół kilku głównych aspektów, takich jak: gospodarka wodna i zarządzanie wodami, wody podziemne i zmiany klimatu, zrównoważony rozwój wód podziemnych, ślad wodny i wirtualna woda, narzędzia, metody i modele do badania wód podziemnych, wody podziemne, tereny podmokłe i dziedzictwo przyrodnicze, wody podziemne i rozwój społeczno-gospodarczy w Ameryce Łacińskiej oraz jakość wód podziemnych i procesy zanieczyszczeń.

Ogólnie zaakceptowano 804 abstrakty. W Kongresie udział wzięło 770 hydrogeologów z 83 krajów z pięciu kontynentów. Najwięcej uczestników pochodziło z Hiszpanii, Chin, Francji, Niemiec i Włoch. Obrady toczyły się jednocześnie w ośmiu salach. Podczas Kongresu dobyło się osiem sesji plenarnych oraz 77 sesji. Kongres był poprzedzony krótkimi kursami dotyczącymi arkuszy kalkulacyjnych do rozwiązywania problemów z przepływem, zanieczyszczeniem i środowiskiem wód podziemnych oraz zastosowaniom i innowacyjnym metodom zarządzania środowiskiem krasowym.

W trakcie Kongresu można było wziąć udział w jednej z ośmiu wycieczek tematycznych. Pierwsza odbywała się do północnej części prowincji Malaga i obejmowała zwiedzanie jednego z najważniejszych miejsc dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Antequera Dolmens, niedawno wpisanego na listę światowego dziedzictwa UNESCO. W trakcie wycieczki istniała możliwość zobaczenia studni Menga Dolmen, której pochodzenie i data wciąż pozostają tajemnicą. Drugą z wycieczek zorganizowano górach Sierra Gorda, położonych w południowo-zachodniej części prowincji Granada, składających się z 1000 metrów grubości wapieni i dolomitów jurajskich, które stanowią jeden z najważniejszych systemów krasowych na południu Hiszpanii. Kolejna wycieczka odbywała się do wschodniej części prowincji Malaga, gdzie znajdują się przybrzeżne i węglanowe warstwy wodonośne Nerja i Cerro Gordo oraz jaskinia Nerja. Czwarta wycieczka obejmowała różne aspekty funkcjonowania jednego z najbardziej turystycznych regionów Hiszpanii, tj. Costa del Sol. Wycieczka odbywała się wzdłuż zachodniego wybrzeża prowincji Malaga, między miastami Marbella i Malaga. Rejon ten dotykany jest kilkoma problemami dotyczącymi wód – bardzo wysokim zapotrzebowaniem na wodę pitną, powtarzającymi się cyklami suszy i przybrzeżnymi warstwami wodonośnymi w warunkach odsalania. Kolejna z wycieczek obejmowała najważniejsze regiony krasowe: Torcal z Antequera oraz pasmo górskie Alta Cadena. Celem szóstej wycieczki było zwiedzanie kilku warstw wodonośnych zlewni Guadalhorce. Zlewnia Guadalhorce znajduje się na południu Półwyspu Iberyjskiego i zajmuje 40% powierzchni prowincji Malaga. Siódma z wycieczek obejmowała zlewnię Bajo Guadalhorce (utwory neogenne i czwartorzędowe). Ostatnia wycieczka obejmowała

zwiedzanie Rondy – jednego z najpiękniej położonych miast w Europie. Wycieczka obejmowała również zwiedzanie starych źródeł Torremolinos, w systemie zasięgu Mijas. Niektóre źródła zostały wykorzystane do zaopatrzenia w wodę pobliskich miast, w tym źródła Torremolinos. Niemniej jednak od końca XX wieku wszystkie źródła są trwale nieaktywne przez eksploatację wód podziemnych w celu zaopatrzenia w wodę wschodniej części regionu Costa del Sol.

Pod koniec trwania Kongresu ogłoszono miejsce organizacji 47 Kongresu IAH – São Paulo w Brazylii.

Dominika Dąbrowska

PRZEGLĄD KONFERENCJI I INNYCH WYDARZEŃ HYDROGEOLOGICZNYCH

Końcówka roku 2019 była bardzo ciekawa pod względem liczby organizowanych konferencji hydrogeologicznych. Najciekawsze wydają się dwie konferencje.

Pierwszym z interesujących wydarzeń jest australijska konferencja dotyczącą wód podziemnych, która odbędzie się w Brisbane w dniach 24-27 listopada 2019 r. Program konferencji wypełniają prezentacje, networking, wycieczki terenowe. Więcej informacji o tym wydarzeniu znajduje się na stronie: http://www.groundwater.com.au/events/1116.

Interesująca wydaje się również konferencja poświęcona innowacjom wodnym, która odbędzie się w dniach 11-12 grudnia w Saragossie. Spotkanie będzie dotyczyć sztucznego zasilania zbiorników wód podziemnych. Podczas konferencji mają być omawiane działania dotyczące rozwiązania problemu zanieczyszczenia wody i zwiększenia gotowości UE na skutki zmian klimatu związanych z wodą. Więcej informacji o konferencji znajduje się na stronie: https://www.eip-water.eu/eu-water-innovation-conference-2019-0.

W roku 2020 również zaplanowano dużo wydarzeń hydrogeologicznych. Na początku roku (luty) planowana była trzydniowa konferencja pt. „Zarządzanie zasobami wód podziemnych na rzecz zrównoważonego rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem środowiska przybrzeżnego i miejskiego", która miała miejsce w dniach 18-20 lutego w Kerali w Indiach.

W terminie 12-27 maja 2020 w Londynie odbyła się multidyscyplinarna konferencja dotycząca wód podziemnych, gazu ziemnego oraz analizie danych terenowych. Część poświęcona wodom podziemnym jest przewidziana na 19-20 maja. Tematyka koncentruje się wokół ryzyka dla wód podziemnych oraz analizie danych przestrzennych. Więcej informacji o konferencji znajduje się na stronie: https://www.brownfieldsummit.com/.

W dniach 18-22 maja w Porto odbędzie się również kongres poświęcony geoetyce i zarządzaniu zasobami wód podziemnych. Główne tematy kongresu stanowią podstawy hydrogeoetyki: kultura, zasady i wartości geoetyczne w filozofii zasobów wód podziemnych, ramy prawne, polityki, modele zarządzania, praktyki zawodowe i działania obywateli; studia przypadków geoetyki w inżynierii, jak również nukowe i humanistyczne elementy hydrogeoetyki. Więcej informacji znajduje się na stronie: https://geoeth-gwm2019.wixsite.com/porto.

Dominika Dąbrowska